

KJELL BJØRGEENGEN "VIDEOTIE"

Installaatio Porin taidemuseossa 17.2.-1.4.1990

Norjalaisen Kjell Bjørgeengen VIDEOTIE on monitasoisista kokemuksista ja ideoista koostuva videoveistos, joka tutkii liikettä, aikaa ja kommunikaatiota. Taiteilija Peer Bode kirjoittaa näyttelyjulkaisussa: "Kohtaamme kivisen polun, digitaalikiviä, ikivanhan kävelytien, ajotien, kommunikointivälineen, käytännöllisen mosaiikkiristikon, tienrakennustöitä, lineaarisia kivipaneeleja, litteän, maahan sidotun veistoksellisen muodon museon seinien sisällä. Väliin on merkeiksi asetettu videomonitoria, elektronisia näyttöruutuja ja värillisiä valosuorakulmioita, jotka hehkuvat ja liikkuvat sisäisesti. Monitoreissa esitetään mm. sillanrakennustöissä käytettäviä kuljetusvälineitä ja junamatkoja maanalaisella. Näitä on muunneltu sähköisen kuvankäsittelyn keinoin taltioimalla digitaalisesti tila- ja aikaelementtejä ja esittämällä ne "reaaliajassa" tai "jatkuvasa" ajassa.

Teos on raskas, tonneittain kiviä, ja vanha, hitaassa geologisessa ajassa. Se on myös kevyt, nykyisessä hetkellisyydessä, elektronisessa kybertilassa. Tämä on teoksen ulkoinen puoli. On olemassa myös sisäinen puoli, katsojassa, yleisössä. Tuo sisäinen puoli on havainnon, muistin ja mielikuvituksen aluetta.

Kjell Bjørgeengen on löytänyt keinon päästä metaforan ja assosiaation tuolle puolen aiheuttamalla assosiaatiokatkoksen, yhteyksien katkon luodakseen uusia assosiaatioita, uusia yhteyksiä varsinaisen kohteen ja kuvan ympärille. Tällä tavalla hän on saanut mukaan havainnot havainnoista, jotka koskevat mielikuvituksen, muistin ja tiedon koko kirjoa. VIDEOTIE on topologia sisäisestä ja ulkoisesta; sisäinen on havaintoa, kokemusta ja ajatusta, ulkoinen materiaalista kiveä ja elektronista tapahtumaa.

Mikä on tämä elektroninen tapahtuma? Nykyajan magiaa tai shamanismia? Modernin/postmodernin voiman speaktaakkeli? Tieteen ja analyysin voimaa? Laskelma, kaava, malli? Tallennusta ja työstöä? Älykkyyden, näkemisen ja olemisen keinotekoisuutta/kyberneettisyyttä/automaattisuutta? Keinotekoista ja väärää aikaa? Epävarmuustekijä, puolittaista sattumaa?---

VIDEOTIESSÄ on kaksi rataa: kivinen polku ja sähköisen kuvan polku, jotka lävistävät ja merkitsevät toinen toisensa. Tunnumme olomme kotoisaksi kivien seurassa. Me tunnumme ne. Me luotamme niihin. Miten on sen kuvan laita, jota kontrolloimme signaalina ja joka on elektronisuutta? Onko se ikkuna? Peili? Säätepöytä? Informaatiotaulukko? Verkoston muoto? Tai ehkä ei ollenkaan kuva vaan viivoja, vain viivoja merkitsemässä ja rajaamassa aikaa?

Tietämyksestämme ja kokemuksestamme huolimatta emme ole varmoja. Mutta tiedämme, havaitsemme, että aika, viivat, informaatio, kuva ja kivet virtaavat. Ne liikkuvat, ne matkaavat, ne vaeltavat tilassa ja ajassa. VIDEOTIE on maisemaa maisemassa, katkos tiedossa ja havainnossa sekä samalla niiden aluetta.

Kjell Bjørgeengen käyttää teknologiaa voittaakseen sen teknologisen näkemyksen elämästä, että kaikkea, myös itseämme, pitää hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. VIDEOTIE ei ole tehokkuutta, vaan hidasta paljastamista ja aukaisemista, aivan kuin matkalla moninaisen havainnoinnin ja ajattelun avaruudessa."

Kjell Bjørgeengen on syntynyt Norjassa 1951. Hän on opiskellut sosiologiaa, psykologiaa ja filosofiaa Oslon yliopistossa 1973-76. Valokuvauksen parissa hän on työskennellyt vuodesta 1969 lähtien. Alkuvaiheessa hän työskenteli ilman kameraa suoraan valokuvauspaperille käyttäen lämpö- ja kemikaalikäsittelyjä. Vuodesta 1979 lähtien hän toteutti etupäässä fotogrammeja. Videon parissa Bjørgeengen on työskennellyt vuodesta 1981 lähtien. Hän opiskellut alaa etupäässä Yhdysvalloissa (Portable Channel, Rochester, New York; Downtown Community Television, New York City; The Experimental Television Center, Owego; New York).

VIDEOTIE toteutetaan vuoden 1990 aikana kolmessa eri tilassa, kolmen pohjoismaisen museon yhteistyönä; Porin taidemuseossa, Randers Kunstmuseumissa (Tanska) ja hiljattain avatussa Oslon nykytaiteen museossa. VIDEOTIE on saanut tukea Pohjoismaiselta kulttuurirahastolta, Norjan kulttuurineuvostolta ja Vederlagfondetilta.